

Länstyrelsen
Skåne

SemiAquatic
Life

Åtgärdsplan för groddjur inom Natura 2000-området Vellinge ängar SE0430150, Vellinge kommun

Titel: Åtgärdsplan för groddjur inom Natura 2000-området Vellinge ängar SE0430150, Vellinge kommun

Utgiven av: Länsstyrelsen Skåne Kristian Nilsson
SemiAquaticLife LIFE14/NAT/SE/000201

Författare: Marika Stenberg, Pia Hertonsson och Per Nyström, Ekoll AB
Kristian Nilsson, Länsstyrelsen Skåne

Denna rapport speglar författarens syn och EU ansvarar inte för någon form av användning som kan göras av den och information som den innehåller

Beställning: Länsstyrelsen Skåne
Miljöavdelningen
205 15 Malmö
Telefon 010-224 10 00

Copyright: Länsstyrelsen Skåne

ISBN: 978-91-7675-257-9

Rapportnummer: 2021:47

Layout: Länsstyrelsen Skåne Ekoll AB

Omslagsbild Nyanlagt vatten på Vellinge ängar, foto © Länsstyrelsen Skåne
Alla foton i rapporten är tagna av Kristian Nilsson

Förord

SemiAquaticLife har pågått 2016–2021 med syfte att återställa och förbättra bevarandestatusen för grod- och kräldjur samt vatteninsekter i Natura 2000-områden i Skåne (11 områden), Danmark (15 områden), och norra Tyskland (9 områden). Målet har bland annat varit att säkerställa livskraftiga metapopulationer av arter som anges i bilaga II-V i EU:s Art- och habitatdirektiv.

Denna åtgärdsplan är en del i ”After Life Conservation plan” för Natura 2000-området Vellinge ängar inom Life-projektet SemiAquaticLife. En ”After Life Conservation plan” beskriver de åtgärder som genomförts inom projektet samt hur det långsiktigt ska kunna förvaltas. Ett genomförande av åtgärdsplanen leder till att det långsiktiga syftet och målet med projektet kommer att nås. Planen är rådgivande och ska ses som ett komplement till de andra planer som finns för Vellinge ängar.

Ingela Lundqvist
Chef för naturvårdsenheten, Länsstyrelsen Skåne

Innehåll

FÖRORD	3
ENGLISH SUMMARY	5
INLEDNING	6
BESKRIVNING AV OMRÅDET	6
ALLMÄN BESKRIVNING AV VELLINGE ÄNGAR.....	6
BIOLOGISKA BEVARANDEVÄRDEN.....	6
UTFÖRDA ÅTGÄRDER	7
NYGRÄVNING AV VATTEN	7
ÖVERVINTRINGSPLATSER.....	7
INVENTERINGAR	9
<i>Groddjur</i>	9
LÅNGSIKTIG SKÖTSEL	9

English Summary

This report presents the After-Life conservation plan for the Natura 2000-site Vellinge ängar. Vellinge ängar has been one of the sites in the Life project “SemiAquaticLife - Recreating habitat complexity for semi-aquatic fauna”. The project has been running between 2016 and 2021 with the aim of restoring and improving the conservation status of amphibians, reptiles, and aquatic insects in Natura 2000-areas in southern Sweden (11 areas), Denmark (15 areas), and northern Germany (9 areas). The aims of the project have been to ensure viable metapopulations of species listed in Annex II-V of the EU Species and Habitats Directive, but also to increase public awareness and understanding of the need for restoration measures for semi-aquatic insects, amphibians, and reptiles.

Vellinge ängar is a Natura 2000 site and part of a larger nature reserve. The long-term management of the site is the responsibility of the County Administrative Board of Skåne.

Targeted species have been Green toad and Crested newt. Actions performed in the area have been creating new wetlands and restoring existing wetlands. For the public table and benches have been constructed.

The planned long-term management of the sites can be seen in the table below.

Proposed management at Vellinge ängar for viable populations of targeted species

Management action	Frequency	Estimated costs (each time)	Comments
Grazing	Yearly	Not estimated	
Monitoring of amphibians	Every third year	15 000 kr	One night for Green toad and crested newt, and ½ a day for controll of reproduction of Green Toad and Natterjack toad
Excursions for the public	Once a year	15 000 kr	For landowners

Inledning

Denna åtgärdsplan beskriver vad som har gjorts inom Vellinge ängar för att nå de mål som är uppsatta inom Life-projektet SemiAquaticLife – ”Recreating habitat complexity for semi-aquatic fauna” samt den skötseln som behövs för att upprätthålla dem.

Projektet har pågått 2016–2021 med syfte att återställa och förbättra bevarandestatusen för grod- och kräldjur och vatteninsekter i Natura-2000-områden i södra Sverige (11 områden), Danmark (18 områden), och norra Tyskland (9 områden). Målet har varit att säkerställa livskraftiga metapopulationer av arter som anges i bilaga II-V. Ett annat mål är att öka medvetenheten och förståelsen bland markägare, arrendatorer, allmänheten m fl om behovet av restaureringsåtgärder för semiakvatiska insekter samt grod- och kräldjur. Projektet har finansierats av EU Life Nature (Project LIFE14 NAT/SE/000201). Arbetet är genomfört tillsammans med Vellinge kommun, Vellinge strandmarks samfällighetsförening och Länsstyrelsen Skåne.

Beskrivning av området

Uppgifter om området

Natura 2000-område:	pSCI-SE0430150
Län:	Skåne
Kommun:	Vellinge
Markägare:	Privata, Vellinge kommun, Svenska kyrkan
Förvaltare:	Länsstyrelsen Skåne

Allmän beskrivning av Vellinge ängar

Vellinge ängar är beläget väster om Vellinge. Största delen av ytan utgörs av Öresund och består av vidsträckt grunda bottnar vilka torrläggas vid lågvatten och de producerar därmed mycket föda åt fåglar. Saliniteten i Öresund har präglat områdets flora och fauna. Landremsan består av ett sandigt revsystem med sandstränder, sanddyner, strandängar och hedmarker. Marken har god vattenhållande förmåga, vilket är viktigt för vegetationen och groddjursfaunan. Området som har lång kontinuitet som betesmark består av låglänta strandängar som nästan helt saknar buskar och träd. Detta gynnar vadarfåglar men medför en brist på övervintringsmiljöer för groddjur. Vid västliga stormar kan området dessutom översvämmas långt upp på land, vilket medför att groddjuren kan påverkas negativt vid övervintring. Strandängarna bildar en förlängning av det naturlandskap som sträcker sig hela vägen från Foteviken i söder till Lernacken och brofästet i norr. Området gränsar till flera Natura 2000 – områden som också berörs i projektet.

Biologiska bevarandevärden

Vellinge ängar har ett mycket rikt fågelliv både vad gäller häckande arter och rastade fågel. Utöver fåglar hyser området även flera hotade arter av kärlväxter. De välbetade och insektsrika landmiljöerna är utmärkta födosöksplatser för arter som gröNFLäckig padda och strandpadda men

det finns få lekvattnen och övervintringsmöjligheter ovanför den högsta kustlinjen. De förekommande groddjursarter samt andra rödlistade arter och/eller arter som är upptagna i EU:s Art- och habitatdirektiv som är knutna till småvatten, våtmarker och kärrområden framgår av tabell 1.

Tabell 1. På Vellinge ängar förekommande groddjursarter, rödlistade arter och/eller arter som är upptagna i EU:s Art- och habitatdirektiv som är knutna till småvatten, våtmarker och kärrområden. Rödlistekategori enligt rödlistan 2020.

Svenskt namn	Latinskt namn	Rödlistekategori	Art- och habitat direktivet
Strandpadda	<i>Epidalea calamita</i>	NT	bilaga 4
Grönfläckig padda	<i>Bofotes viridis</i>	VU	bilaga 4
Åkergroda	<i>Rana arvalis</i>		bilaga 4
Vanlig groda	<i>Rana temporaria</i>		bilaga 5
Ätlig groda	<i>Rana esculenta</i>		bilaga 4
Vanlig padda	<i>Bufo bufo</i>		

Området utgör en viktig spridningskorridor för att underlätta groddjurens spridning längs kusten men också för att knyta ihop med populationer utanför Natura 2000-området. I området finns utöver strandpadda och grönfläckig padda även ätlig groda, åkergroda, vanlig groda, vanlig padda och i angränsande område större vattensalamander (tabell 1).

Inom området finns även annan skyddsvärd flora och fauna såsom sydlig kärrensäppa, och glasört för att nämna några. Området är populärt för rekreation och fågelskådning.

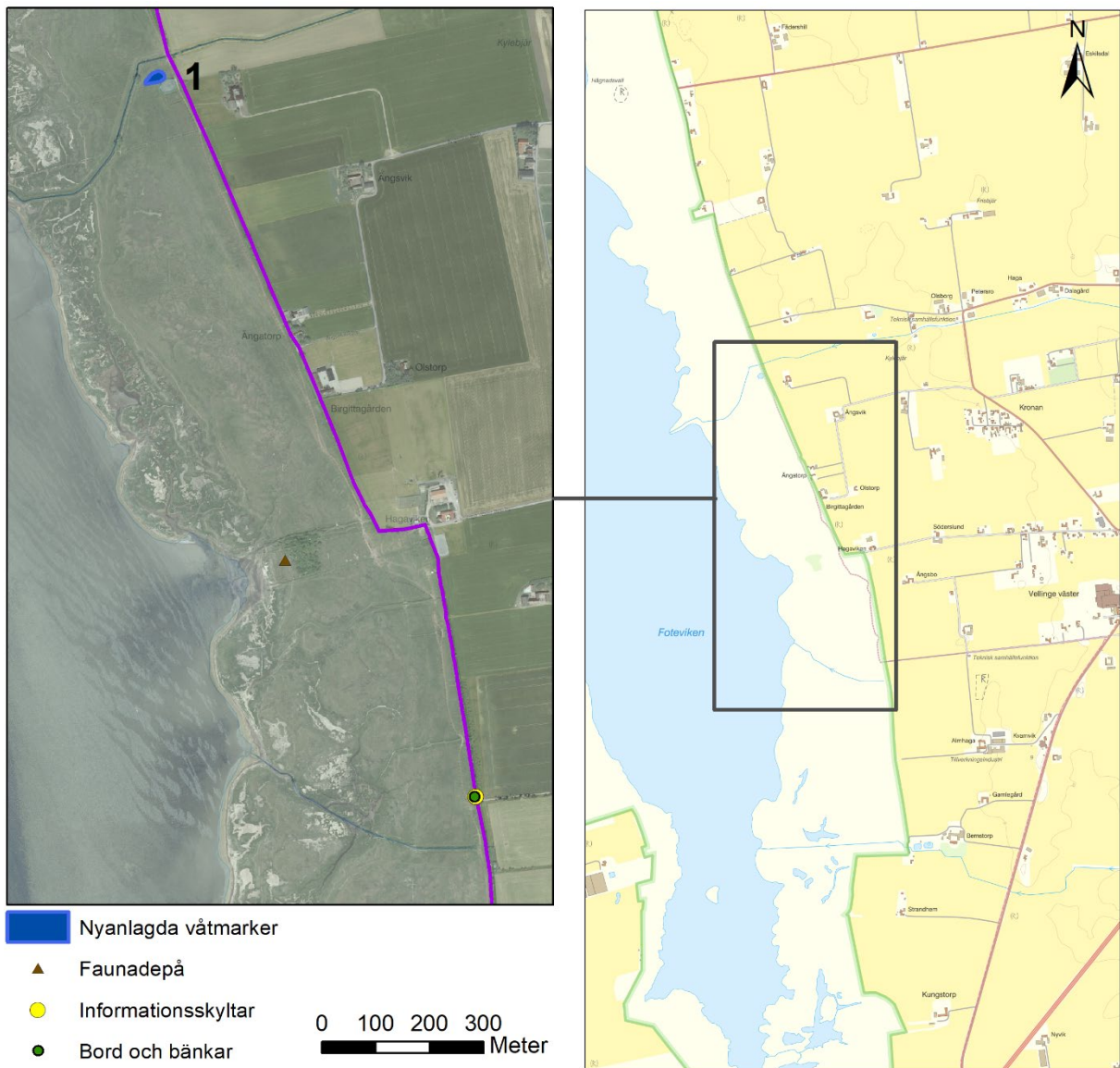
Utförda åtgärder

Nygrävning av vatten

Under 2020 grävdes ett nytt vatten (nr 1, figur 1) på Vellinge ängar.

Övervintringsplatser

Under 2021 gjordes två faundepåer/övervintringsplatser för groddjur vid dungen.

Figur 1. Karta över utförda åtgärder inom SemiAquaticLife på Vellinge ängar.

Figur 2. Det nyanlagda vattnet på Vellinge ängar (nr 1, figur 1).

Inventeringar

Groddjur

Inventeringar av groddjur med fokus på förekommande arter (tabell 1) gjordes både före och efter åtgärderna gjorts. Under 2016 (före) hördes 12 spelande hanar av grönfläckig padda på Vellinge ängar. Utöver fokusarterna noterades även åtlig groda. Under inventeringen 2021 hördes 46 spelande hanar av grönfläckig padda och 20 amplexuspar observerades. Vanlig groda och vanlig padda noterades också.

Sammanfattningsvis går det att säga att inventeringarna visar på att grönfläckig padda har gynnats av åtgärderna. På sikt bedöms åtgärderna starkt kunna bidra till den grönfläckig paddans fortlevnad i området. Under åtgärder beskrivs de återkommande skötselåtgärder som behövs för att arterna ska kunna gynnas på Vellinge ängar.

Långsiktig skötsel

Betesdrift inom området minskar risken för igenväxning av de nygrävda vattnen. I nuläget däms flera diken för att gynna vadarfåglar i området, bland annat sydlig kärrsnäppa. Detta gynnar även groddjuren i området särskilt om dämningarna hålls kvar så länge en bit in under sommaren. Det är idag inte helt klart exakt var grönfläckig paddan alla lekplatser i området. Detta bör kunna identifieras vid kommande inventeringar.

Tabell 2. Föreslagna skötselåtgärder för att gynna groddjuren på Vellinge ängar.

Skötselåtgärder	Frekvens	Kostnad (per tillfälle)	Kommentar
Betesdrift	Årligen	ej skattad	
Inventeringar groddjur	Vart tredje år*	15 000 kr	1 natt grönfläckig padda och större vattensalamander 1/2 dag för kontroll av reproduktion av grönfläckig padda
Exkursioner för allmänheten	En gång per år	15 000 kr	

* Ger en förtätning av biogeografisk uppföljning och bör göras en gång inom 6 år efter projektet

